

Grundlagsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk

Till jord- och skogsbruksutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (RP 33/2022 rd): Ärendet har remitterats till grundlagsutskottet för utlåtande till jord- och skogsbruksutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Markus Lounela, jord- och skogsbruksministeriet
- professor Tuomas Ojanen
- professor Kaarlo Tuori.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk ändras.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

I motiveringen till lagstiftningsordningen i propositionen bedöms lagförslaget framför allt i förhållande till jämlikheten enligt 6 § och rätt till arbete och näringsfrihet enligt 18 § i grundlagen.

Regeringen anser att propositionen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Regeringen anser det dock önskvärt att grundlagsutskottet ger ett utlåtande i frågan.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

(1) I propositionen föreslås det att bestämmelserna om en förvärvsinkomstgräns upphävs i lagen om avträdelsestöd. De bestämmelser som föreslås bli upphävda inverkar på när betalning av avträdelsestöd inleds och kan dessutom leda till att betalningen av avträdelsestöd avbryts. Beloppet

Utlåtande GrUU 22/2022 rd

av avträdelsestödtagarens förvärvsinkomster inverkar enligt förslaget inte längre på betalningen av avträdelsestöd och utbetalningen av avträdelsestöd inleds när avträdaaren uppnår den ålder som krävs för att betalning ska börja och uppfyller de förutsättningar i 38 § som inte gäller förvärvsinkomster.

(2) Grundlagsutskottet har tidigare (GrUU 18/2006 rd, s. 2/I) bedömt avträdelsestödet konstitutionella karaktär. I sitt utlåtande ansåg utskottet att avträdelsestödet har flera kopplingar till pensionssystemet, men i konstitutionellt hänseende kan det inte jämföras med vare sig ålders- eller invalidpension. Avträdelsestödet handlar inte om utkomstskydd vid arbetslöshet och kan inte heller anses ingå i sådan lagstiftning enligt 19 § 2 mom. i grundlagen som ska trygga en försörjning. Rätten till avträdelsestöd tjänades enligt utskottet inte heller in enligt intjäningsprincipen på ett sådant sätt att den behöver granskas med tanke på grundlagens 15 § som gäller egendomsskydd (GrUU 30/2005 rd, s. 2, GrUU 60/2002 rd, s. 2–3, GrUU 9/1999 rd, s. 2–3). Enligt grundlagsutskottet handlade det om lagstiftning om att bedriva jordbruk.

(3) Enligt propositionsmotiven (s. 14) bygger den aktuella propositionens mål inte längre på att avträdelsestöd i första hand bedöms i ljuset av bestämmelser om bedrivande av jordbruk, utan det är snarare fråga om att samordna arbetskraftspolitiska mål med det tidigare systemet med avträdelsestöd. Grundlagsutskottet anser dock att de ändringar i avträdelsestödet som föreslås i propositionen inte ändrar avträdelsestödet karaktär på ett sådant sätt att det skulle förutsätta en ny bedömning av utskottets tidigare ställningstagande till den konstitutionella karaktären hos det ovan beskrivna systemet.

(4) Grundlagsutskottet har inget att anmärka på den föreslagna regleringen eller motiveringen till den.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Grundlagsutskottet anför

att lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Utlåtande GrUU 22/2022 rd

Helsingfors 28.4.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johanna Ojala-Niemelä sd
medlem Outi Alanko-Kahiluoto gröna
medlem Bella Forsgrén gröna
medlem Jukka Gustafsson sd
medlem Olli Immonen saf
medlem Hilikka Kemppi cent
medlem Anna Kontula vänst
medlem Sakari Puisto saf
medlem Wille Rydman saml
medlem Heikki Vestman saml
ersättare Markku Eestilä saml
ersättare Johannes Koskinen sd
ersättare Jani Mäkelä saf.

Sekreterare var

utskottsråd Johannes Heikkonen.